

Pavel Němec

N á v r a t

(Rozhlasová Sci-Fi aktovka)

Osoby:

Kateřina, biolořka

Patrik, velitel vesmírné lodi

Jack, velitel řzení letů

Mark, palubní počítač

Kontakty na autora:

Pavel Němec
Jiráskova 647
256 01 Benešov

tel. 731 575 072

E-mail: nemec.pavel@seznam.cz

Příběh se odehrává na mimozemské základně, poslední večer před návratem na Zemi.

1. scéna

Kateřina Zde BIO 0302, volám středisko řízení letů. Zde BIO 0302, zde BIO 0302, volám středisko řízení letů.

Jack Středisko řízení letů, BIO 0302, slyším vás.

Kateřina Hlásím situaci na stanici. Velitel je venku, provádí vnější kontrolu návratového modulu. Palivo v pořádku, tlaky v pořádku, zdroje energie v pořádku, biologické vzorky uloženy...

Jack Zkrátte to, Kateřino. Máte před startem nějaké problémy?

Kateřina Ne, všechno probíhá hladce. Až se Patrik vrátí, půjdeme se naposledy najíst, za pět hodin startujeme, za další tři se připojíme k mateřské lodi, za necelý měsíc se zase staneme pozemšťany. Co to, že dnes vy sám, Jacku?

Jack Říkáte, že je všechno v pořádku. Proč je tedy velitel venku?

Kateřina Znáte přece Patrika a jeho preciznost. V jeho lehkém skafandru zbyla dostatečná zásoba kyslíku, která mu umožnila provést neplánovanou vnější kontrolu. On ví, že nic nenajde, ale nedá si pokoj a musí všechno ještě jednou ověřit.

Jack Jak dlouho to ještě může trvat?

Kateřina Ještě tak patnáct – dvacet minut, ale můžu vás s ním spojit hned.

Jack Není třeba. Kateřino, mám pro vás velmi důležitý úkol.

Kateřina Ted? – Jsme uprostřed předstartovních příprav!

Jack Ano. Ten úkol se týká právě vašeho startu.

Kateřina Nepočkáte s tím raději na Patrika?

Jack Tohle se týká jenom vás. Patrikova úloha bude jiná.

Kateřina Poslouchám.

Jack Podrobnosti vám potřebuji vysvětlit v Patrikově nepřítomnosti.

Kateřina Velitel lodi nesmí vědět...

Jack ...všechno by tím ztratilo smysl.

Kateřina Přiznám se, že vám vůbec nerozumím.

Jack Ano, je to velmi neobvyklá situace.

Kateřina Marku, kde je v této chvíli velitel?

Mark Poloha velitele: půl metru od levé směrové trysky návratového modulu.

Kateřina Marku, oznam mi návrat velitele do návratového modulu. Můžete mluvit, Jacku.

Jack Potřebujeme od vás jistou... pomoc. Vlastně – potřebuje ji Patrik. Ale nesmí o tom vědět.

Kateřina Co se děje, Jacku?

Jack Podívejte Kateřino. Už několik let je připravován velký výzkumný projekt mimo sluneční soustavu.

Kateřina Vím o tom projektu.

Jack Start této mise se blíží a Patrik byl vytipován mezi kandidáty na pozici velitele.

Kateřina Patrik?!!

Jack Ano. Dostal se do nejužšího výběru a při jeho kvalitách... byl bych rád, kdyby velitelem byl právě on.

Kateřina Ale mně říkal... – Patrik o tom ví?

Jack O projektu ví téměř všechno. Podílel se na přípravě některých detailů. Ale dosud netuší, že o něm uvažujeme jako o veliteli.

Kateřina Hodně jsme spolu mluvili o budoucnosti. Patrik by po našem návratu chtěl pracovat na Zemi. Dokonce říkal, že tohle je jeho poslední let! Prý o tom víte...

Jack Víím. Ale takovouhle příležitost si žádný vědec nenechá ujít. Všichni o něčem podobném celý život jen sníme.

Kateřina Jacku, pro výpravu mimo sluneční soustavu byste asi měli hledat mezi mladšími piloty...

Jack Úkolem této výpravy je ověřit dlouhodobé působení rychlostí blížících se rychlosti světla na lidský organismus. Potřebujeme členy posádky všech věkových kategorií. Její účastníci nezestárnou. Nebo téměř nezestárnou.

Kateřina Teoreticky.

Jack Ano, teoreticky. Jde o první let, který to má ověřit. Takové misi musí velet nejlepší člověk, kterého máme. A Patrik je jedním ze tří vytipovaných kandidátů.

Kateřina (Znovu s obavami.) Jak dlouho ten let potrvá? – Myslím z hlediska pozemšťanů.

Jack Jestli se dožijeme jejich návratu, tak jako starci. Spíš nám ale po přistání půjde dát Patrik kytici na hrob.

Kateřina Ale ne!

Jack S tím souvisí další podmínka. Členy posádky budou pouze svobodní lidé, kteří na Zemi nikoho nenechávají. Patrik splňuje všechna potřebná kritéria.

Kateřina Jak to souvisí s mým úkolem?

Jack Předpisy vyžadují, aby bylo analyzováno a porovnáno chování a reakce jednotlivých kandidátů na velitelský post v mezní situaci. V nejužším výběru jsou, jak už jsem řekl, tři. Dva z nich jako velitelé řešili situaci ohrožení a v obou případech jsou k dispozici kompletní záznamy letů.

Kateřina Přiznám se, Jacku, že vám pořád nerozumím.

Jack Patrik zatím nikdy žádné větší komplikace neměl, není tedy co analyzovat. Musíme mu dát šanci, aby jeho reakce v krizové situaci a řešení této situace byly porovnány s údaji dalších dvou kandidátů na tuto pozici.

Kateřina Co chcete porovnávat? Patrik je nejlepší velitel, kterého máte! Právě proto, že je tak schopný, není co porovnávat!!

Jack O to právě jde, Kateřino. Zní to paradoxně, ale největším Patrikovým handicapem v této chvíli je, že na výpravách, kterým velel, se nikdy žádné závažné problémy nevyskytly.

Kateřina Ale proč se nevyskytly? Protože jim pokaždé dokázal předejít! I to, že je teď neplánovaně venku, je odpovědí na otázku, proč právě u něj nemáte záznam ze situace ohrožení. Vždycky dokázal problémy vyřešit dřív, než vůbec mohly nastat!

Jack Kritéria pro výběr požadují analýzu chování v situaci ohrožení a my si tady Patrikovy reakce z prstu nevycucáme. Kateřino, známe se spolu už pár let. Dobře víte, že bych vás o to nežádal, kdyby to nebylo nezbytně nutné.

Kateřina Cože? O co byste mě nežádal?... Snad po mě nechcete... To nemůžete myslet vážně, Jacku. Existuje přece tisíc možností, jak ověřit lidské reakce a schopnosti. Každý z nás takovými testy pravidelně prochází. A Patrik jako velitel těmi nejnáročnějšími!

Jack V tomto případě jsou požadavky mimořádně přísné. Pro analýzu musíme mít k dispozici skutečné reakce. Kontrolní simulace nestačí.

Kateřina Pokud vím, používají se dokonce i v armádě.

Jack Vědec není žoldák, který díky speciálnímu tréninku nevnímá rozdíl mezi výcvikem a reálnou situací. Navíc u vojenského materiálu se se ztrátami počítá. Případné chyby velení jsou v těchto ztrátách započítány.

- Kateřina U vojenského materiálu? Mám tomu rozumět tak, že my jsme výzkumný... materiál?
- Jack Chytáte mě za slovo a srovnáváte nesrovnatelné.
- Kateřina Dobrá. A to tu mám něco rozbít? Nebo předstírat zranění, nemoc? Nebo jak si to vlastně představujete?
- Jack Potřebujeme, abyste povolila změnu programu řídicího počítače. To ze Země nelze provést bez potvrzení z pilotní kabiny.
- Kateřina Ale o tom přece musí rozhodnout velitel lodi! Nechcete po mně, abych takovou věc udělala za jeho zády?!!
- Jack Hned jak to bude možné, Patrikovi všechno řekneme a pochopitelně mu vysvětlíme důvody, které nás k tomuto kroku vedly.
- Kateřina Co se stane, když změnu potvrdím?
- Jack Přestaneme se vám hlásit. Bude to vypadat jako závada komunikačních obvodů. V případě, že by Patrik chtěl novou situaci řešit způsobem, který by jakkoliv ohrozil vaši bezpečnost, zasáhneme a pokus ukončíme.
- Kateřina Závada komunikačních obvodů má prověřit jeho schopnosti? Řeknu vám rovnou, jak to dopadne! Mávne rukou a po návratu vynadá konstruktérům. Samozřejmě bude chtít zjistit příčinu závady. Vy mu řeknete, že se jednalo o zkoušku a on se konstruktérům zase omluví.
- Jack Máte pravdu, taková závada by mnoho neprověřila. Právě proto potřebujeme upravit řídicí program palubního počítače. Mark nasimuluje postupný úbytek tlaku v hlavní kyslíkové nádrži návratového modulu. Nemusíte se ničeho bát, jde opravdu jen o simulaci, ale kontrolujte své reakce. Přílišný klid by mohl u Patrika vzbudit podezření.
- Kateřina Jacku, uvědomujete si, co po mně chcete?!

Jack Je to sběr informací o reakcích konkrétního důležitého člověka. Není třeba za tím hledat cokoli jiného.

Kateřina Je to v první řadě porušení nejzákladnějších předpisů. A hlavně tím podvedu svého velitele! Kolegu, který mi musí absolutně věřit!

Jack Je to pro jeho dobro.

Kateřina Nevěřím, že lež vede k dobru.

Jack Tohle není lež, Kateřino.

Kateřina Ne? A co to tedy je?

Jack Test. Prostě se budete podílet na Patrikově testu.

Kateřina Testu... A co když zareaguje zkratově a něco pokazí? Já mu samozřejmě naprosto věřím, ale je tu přeci jen lidský faktor...

Jack A právě ten my potřebujeme prověřit.

Kateřina Jacku, mluvíte o nás jako bychom ani nebyli lidé. Vždyť vy o nás uvažujete jako o strojích, u kterých potřebujete otestovat jejich funkčnost!

Jack Křivdíte mi, Kateřino. Obou si vás velmi vážím. Profesně i lidsky. Kdyby to tak nebylo, nestál bych o to, aby Patrik byl velitelem největšího výzkumného projektu v dějinách a vás bych nežádal o tuto spolupráci.

Kateřina Vy si opravdu neuvědomujete, že je to hazard s našimi životy?

Jack Není v tom žádné riziko. Váš typ lodi neumožňuje přímé řízení. Všechny povely musí jít přes palubní počítač. Mark nepřipustí nepřiměřené příkazy. Při jakémkoliv skutečném nebezpečí test okamžitě ukončíme.

Kateřina Tak proč je vůbec takový test nutný? Počítač snad může řídit loď a hlídat reakce lidí i na té další výpravě...

Jack Není to možné. Rychlost lodi a její vzdálenost od Země na dlouhou dobu vyloučí jakoukoliv možnost spojení. Obtížnost toho úkolu

a nepředvídatelnost situací, které mohou nastat, nedovolují svěřit všechno počítači.

Kateřina Ty vaše směrnice...

Jack Nejsou to moje směrnice. A hlavně – cílem tohoto rozhovoru není vyměnit si názor na jakékoliv směrnice. Objevil se nový, důležitý úkol, já jsem tu proto, abych vám ho předal a vy jste na svém místě proto, abyste ho splnila.

Kateřina Jacku, to co po mně chcete, je rozkaz?!!

Jack Je to... je to prosba. Částečně tím porušíte předpisy. To vám pochopitelně nemohu nařídit. Ale odpovědnost ponesu já a když nám pomůžete, pomůžete tím především Patrikovi.

Kateřina A co když nejde o Patrika? Co když testujete mě? Nikoho na Zemi nemám, biolog je na takové výpravě jistě třeba... ovšem musí být perfektní ve všech směrech. Poruším předpisy, třebaže mě o to žádáte, a už je tu chyba!

Jack Uvažujete logicky, ale přesto se mýlíte. Opravdu mi jde – a teď se neurazte – opravdu mi jde jen o Patrika.

Mark Velitel lodi vstoupil do přetlakové kabiny.

Kateřina Když odmítnu, tak nepoletí? Zůstane na Zemi?

Jack Jistě máte právo odmítnout, ale připravíte ho tím o životní šanci. Chápu váš postoj, je to skutečně velmi neobvyklá situace. Chci, abyste věděla, že vaše rozhodnutí budu respektovat.

Kateřina Mám nějaký čas na rozmyšlenou?

Jack Změna programu musí být zahájena do 15 minut. Víc Vám dát nemohu.

Kateřina Jen patnáct minut?

Jack Není to tak málo. Věřím, že se rozhodnete správně. Dobrý let a brzy nashledanou. A děkuju vám, Kateřino. (Ozve se šum, který záhy zmlkne.)

Kateřina Pitomý předpisy. Pitomý předpisy!! PITOMÝ PŘEDPISY !!!!!

2. scéna

Patrik (Zasyčení otevíraných dveří.) Stalo se něco, Kateřino?

Kateřina (Lekne se.) Ne... Co? Ne!

Patrik Co se děje?

Kateřina Patriku, já... chtěla bych už být doma. Musím ti tam něco... vysvětlit.

Patrik No tak povídej.

Kateřina Víš já... Ne. Až dole.

Patrik Taky ti chci na Zemi něco důležitého povědět. Moc se na to těším.
– U prvního pozemského čaje, ano?

Kateřina Slib mi, že na něj spolu půjdeme.

Patrik Vždyť jsem tě právě pozval!

Kateřina Řekni: „Slibuju.“ – Prosím!!

Patrik Slibuju.

Kateřina To je dobře, Patriku. Proč jsi byl venku? Něco není v pořádku?

Patrik Ale ne, je to jenom taková moje pošetilost. Všechno kontroluje Mark a dobře víš, že technice důvěřuju, ale jeho program vytvářeli lidé. A člověk občas chybuje. Jen jsem se tak rozhlížel a přemýšlel, kde by nějakou chybu mohli autoři Markova mozku přehlédnout. Dělavám to tak pravidelně.

Kateřina Napadlo tě něco?

Patrik Ne. Tentokrát ne. Ale dvakrát už se mi stalo, že ta moje pověstná posedlost předešla zbytečným letovým komplikacím.

Kateřina Nikdy jsi o tom nemluvil...

Patrik Nebyl k tomu důvod. Probral jsem to s tvůrci příslušných programů a oni chybu odstranili.

Kateřina A co když náš Mark má v sobě také chybu?

Patrik Myslím, že ne. Víš, dívám se na něj očima pilota a velitele lodi i očima konstruktéra. Věřím, že při takovém "křížovém výslechu" bych chybu objevil. Navíc Mark je schopný kontrolovat sám sebe.

Kateřina Tak proč tedy?

Patrik Ze zvyku. A možná taky z nostalgie. Je to přeci můj poslední let. Asi jsem se chtěl rozloučit. Povím ti o tom všem u toho prvního pozemského čaje, ano?

Kateřina Určitě?

Patrik Jistě! – Bud' klidná. Všechno funguje jak má. Nemám ve zvyku něco před posádkou zamlčovat.

Kateřina Já ti přece věřím, nezlob se.

Patrik Jak jsi daleko s předstartovními přípravami?

Kateřina V pořádku. – Tedy až na problémy s komunikací.

Patrik S komunikací?

Kateřina Mluvila jsem se střediskem řízení letů a vypadával signál.

Patrik BIO 0302, volám středisko řízení letů. (Ticho, zvuk klávesnice.) BIO 0302, volám středisko řízení letů... (Kateřině.) Jak se problémy začaly projevovat?

Kateřina Hlásila jsem Jackovi stav předstartovních příprav a najednou se jeho hlas začal ztrácet. Ale měla jsem pocit, že on mě slyší normálně.

Patrik Hmm... Marku, zkontroluj napájení komunikačního modulu.

Mark Napájení komunikačního modulu je v rozsahu očekávaných hodnot.

Patrik Podívám se na serva směrových antén.

Kateřina A já?

Patrik Pokoušej se navázat spojení.

Kateřina Je to velký problém?

Patrik Jestli jde jenom o závadu komunikace, tak není. Start by sice mělo odsouhlasit středisko řízení letů, ale v takovémhle případě přebírám odpovědnost a o startu mohu rozhodnout sám.

Kateřina Zde BIO 0302, zde BIO 0302, volám středisko řízení letů.

Patrik (Odchází – zasyčení dveří.)

3. scéna

Kateřina Patrik šel provést kontrolu antén, Jacku.

Jack Ano, slyšeli jsme vás. Jak jste se rozhodla, Kateřino?

Kateřina Udělám to.

Jack Spouštíme změnu programu Marka. Pokračujte v plnění úkolu.

Mark Potvrďte, prosím, změnu řídicího programu. Bez vašeho souhlasu nebude změna provedena.

Kateřina (Kateřina se nadýchne k odpovědi, ale potom vydechne naprázdno, neví si rady.)

Mark Potvrďte prosím změnu řídicího programu. Bez vašeho souhlasu nebude změna provedena.

Kateřina (Ještě chvíli přemýšlí, než se rozhodne.) Marku, potvrzuji změnu řídicího programu.

- Mark Identifikujte se, prosím přiložením dlaně na kontrolní čidlo.
(Zabzučení 4 – 5 sec. jako by se ruka ověřovala scannerem.) Probíhá ověření osobních dat. (Pauza) Osobní data ověřena, změna potvrzena. Nahrávám nový program. Nahrávání programu ukončeno, restartuji systém.
- Kateřina Co to dělám? Co jsem to, proboha, udělala?
- Mark Systém zaveden.
- Kateřina Marku, definuj lež.
- Mark Lež je projev vědomé nepravdy. Použití lži je obvykle spojeno s pokusem o podvod.
- Jack Kateřino, uvažujete naprosto nesprávně.
- Kateřina Marku, definuj podvod.
- Mark Podvod je uvedení v omyl lží nebo lstivým jednáním tak, aby podváděnému byla způsobena škoda.
- Kateřina Aby podváděnému byla způsobena škoda...
- Jack Kateřino, vy se přece nedopouštíte lži ani podvodu. Myslím, že jsme si dostatečně vysvětlili, o co se jedná. Pro vaši činnost bych našel jiné, vhodnější termíny.
- Kateřina Marku, najdi synonyma ke slovu lež.
- Mark Synonyma ke slovu lež: nepravda, smyšlenka, výmysl, klam.
- Jack Nezdá se vám to zbytečné? – Úplně bezdůvodně si všechno ztěžujete. A mně, konec–konců také. Nemyslete si, že jsem nadšený ze situace, ve které jsme se ocitli.
- Kateřina Marku, najdi synonyma ke slovu podvod.
- Mark Synonyma ke slovu podvod: faleš, intrika, klam, lest, machinace, mystifikace, podfuk, šalba, trik, úskok.

Kateřina Marku, kde je velitel?

Mark Velitel se nachází ve spojovací chodbě před řídící kabinou.

Kateřina Zde BIO 0302, volám středisko řízení letů. Zde BIO 0302, volám středisko řízení letů.

4. scéna

Patrik (Vchází – zasyčení dveří.)

Kateřina Zde BIO 0302, volám středisko řízení letů. (Patrikovi.) Přišel jsi na něco?

Patrik Antény i serva jsou v pořádku.

Kateřina Patriku, já...

Patrik Podařilo se ti navázat spojení se Zemí?

Kateřina (Krátce zaváhá, potom nejistě.) Nepodařilo.

Patrik Jak jsi na tom s předstartovními přípravami?

Kateřina Jsou hotové.

Patrik Výborně! Zvu tě na večeři.

Kateřina A výpadek komunikace?

Patrik Na to není čas. Za pár hodin startujeme. Až se připojíme k mateřské lodi, probereme se střediskem řízení letů, v čem mohl být problém.

(Hlasitý přerušovaný nepříjemný zvuk. Patrik na rozdíl od Kateřiny velmi rychle zareaguje.)

Patrik Marku, vypni zvukovou signalizaci poplachu. (Zvuk okamžitě ztichne.)
Marku, definuj důvod poplachu.

Mark V hlavní kyslíkové nádrži došlo k neočekávanému poklesu tlaku.

Patrik Marku, sleduj tlak deset sekund a spočítej, jak dlouho bude trvat pokles na kritickou hranici. Zde BIO 0302, volám středisko řízení letů. Máme potíže s hlavní kyslíkovou nádrží.

Kateřina Komunikace přece nefunguje, Patriku...

Patrik Je možné, že ve středisku nás slyší. Říkala jsi přece, žes měla dojem, jako by tě dole slyšeli normálně.

Kateřina To ano. Myslím, že ano.

Patrik Budeme všechno hlásit, jako kdyby komunikace fungovala, ano?

Mark Při současné rychlosti poklesu tlaku se za osmnáct hodin vyrovná tlak v kyslíkové nádrži s tlakem vnější atmosféry.

Patrik Marku navrhní řešení této situace.

Mark Řešení této situace – okamžitě odstartovat.

Patrik (Rozkřikne se.) To nás chceš zabít? Máš naše životy chránit a ne s nimi hazardovat!!

Kateřina Patriku, já ti nerozumím. Cesta k mateřské lodi trvá přibližně tři hodiny. I s tím únikem máme kyslíku téměř na osmnáct hodin. Všechny předstartovní kontroly jsou provedeny. Na co čekat?

Patrik Marku, jaké jsou šance na přežití posádky při okamžitém startu?

Mark Šance na přežití posádky při okamžitém startu je jedna ku deseti miliónům. Neexistuje jiné řešení.

Kateřina Marku, co to povídáš?

Mark Šance na přežití posádky při okamžitém startu je jedna ku deseti miliónům. Neexistuje jiné řešení.

Patrik Kateřino, ty jsi vynikající bioložka, ale techniku musíš přenechat mně a Markovi.

Kateřina Můžeš mi to vysvětlit? Nějak zjednodušeně, aby to pochopila i bioložka?

Patrik Promiň, nechtěl jsem tě urazit.

Kateřina Ale ne, myslím to vážně. Nejsem technik.

Patrik Dobrá. Ted' jsme několik metrů pod hadinou zdejšího oceánu. Je to skvělá ochrana před zdejšími prudkými výkyvy teplot, ale jsme tu vystaveni, a naše nádrže pochopitelně také, velkému tlaku. Při takhle rychlém úniku kyslíku jde zřejmě o vlasovou trhlinu. V té nádrži je veliký tlak. Když s trhlinou a tak velkým tlakem v nádrži odstartujeme, v okamžiku, kdy opustíme hladinu a přejdeme do zdejší velmi řídké atmosféry, rozdíl tlaků v nádrži a venku kriticky a navíc velmi prudce naroste.

Kateřina A pak?

Patrik Ta nádrž exploduje. Z návratového modulu zbudou jen trosky. A z nás ani to ne.

Kateřina Musíme to aspoň zkusit!

Patrik Víš, co chceš zkoušet? Představ si velikou bednu, ve které je deset milionů nábojů. Jeden z nich, jenom jediný náboj, je slepý. A ty po mně chceš, abych hrábnul do té bedny, nabil a vystřelil na tebe. (Opraví se.) Na nás.

Kateřina A co tedy budeme dělat?

Patrik Najdu ten slepý náboj. Mám na to několik hodin.

Kateřina S jakým tlakem v hlavní nádrži můžeme podle tebe odstartovat?

Patrik S takhle poškozenou nádrží odstartovat nemůžeme. Bude nutné ji demontovat. Marku, jak dlouho trvá demontáž hlavní kyslíkové nádrže?

Mark Demontáž hlavní kyslíkové nádrže trvá dvacet hodin. Nezbytným předpokladem je speciální vybavení. Ve zdejších podmínkách nelze provést.

- Patrik Marku, najdi jiný způsob demontáže uskutečnitelný v našich podmínkách.
- Mark Nosné svorníky kyslíkové nádrže lze přeříznout laserovou pilou. Negativní důsledek číslo 1: Hrozí kritické nebezpečí výbuchu. Negativní důsledek číslo 2: Nádrž nebude nadále použitelná – a to ani v případě, že k výbuchu nedojde.
- Patrik To nemůžeme riskovat. (Přemýšlí co dál.)
- Kateřina Co teď?
- Patrik Mark umí používat jenom standardní postupy. Sám nic nového nevymyslí. Jdu se na tu nádrž podívat. Možná mě napadne, jak se jí zbavit.
- Kateřina A já?
- Patrik Znovu se pokus se navázat spojení se Zemí a informovat je o naší situaci. Komunikační kanál nech trvale otevřený. Pokud nás ve středisku řízení letů slyší, je třeba, aby měli co nejpřesnější informace. (Odchází.)
- Kateřina (Běží za ním.) Patriku!
- Patrik Ano?
- Kateřina Buď opatrný. Prosím tě!
- Patrik Nikdy nelítal opatrnější pilot než jsem já.
- Kateřina Já vím. Ale přece. Bojím se... o tebe.
- Patrik (Odejde, dveře zasyčí.)

5. scéna

- Kateřina (Vysíleně.) Jacku, vy mi dáváte. (Ticho.) Jacku, jsem tu sama! – Patrik se šel podívat ven na tu nádrž.
- Jack Začala jste dobře, Kateřino. A Patrik také.

Kateřina Začala jsem špatně. Uvědomujete si vůbec, Jacku, že Patrika podvádím?
Přestane mi věřit.

Jack Budete létat pod jinými, také schopnými veliteli.

Kateřina Ale já ho miluju, Jacku!! Chtěla jsem mu to na Zemi říct! Víte co mi
odpoví? Že mu jedna zkušenost stačila a že už mě nechce nikdy vidět.

Jack Nedramatizujte to, Kateřino. A hlavně – do naší práce nepatří žádné citové
výlevy.

Kateřina Jacku, já vás nenávidím. Jste studený jako náš Mark.

Mark Provozní teplota palubního počítače je v rozsahu očekávaných hodnot.

Kateřina Jacku, slyšel jste náš rozhovor s Patrikem?

Jack Jistě.

Kateřina Tak jste také slyšel, že už dvakrát dokázal předejít problémům, které by jiní
velitelé museli řešit teprve v okamžiku, kdy by nastaly. Už chápete, proč
nemáte žádný vhodný záznam?

Jack Kateřino, já přece Patrikovy schopnosti dobře znám. Právě proto se podílel
na přípravě toho projektu, právě proto je mezi kandidáty na velitele.

Kateřina A nestačí vám to?

Jack Mně ano. – Ale předpisům ne.

Kateřina Jak vás mám přesvědčit?

Jack Pokračujte v plnění úkolu, Kateřino. Mějte na mysli, že Patrikovi pomáháte
k nejzajímavější práci, jaká může vědce potkat.

6. scéna

Mark Velitel lodi žádá o spojení.

Kateřina Marku, spoj nás.

Patrik (Patrikův hlas je zkreslený vysílačkou.) Kateřino, slyšíš mě?

Kateřina Ano, Patriku, slyším tě dobře.

Patrik Výborně. Aspoň tady nám komunikace funguje. Podařilo se ti navázat spojení se Zemí?

Kateřina Nepodařilo.

Patrik Dokázala bys odhadnout spotřebu kyslíku v absolutním klidu?

Kateřina Prosím?

Patrik Čas použitelnosti skafandru je počítán pro režim velké fyzické námahy. Naše skafandry mají zásobu kyslíku na hodinu těžké fyzické práce. Potřebuju spočítat nebo aspoň odhadnout, jak dlouho kyslík vydrží když si lehneš a budeš jen pomalu dýchat. Bez pohybu, bez jakékoliv aktivity.

Kateřina Patriku, já přece nejsem lékař.

Patrik Jsi bioložka. Spojení se zemí nefunguje a nikoho povolanejšího tu nemám.

Kateřina Je to u každého jinak. Ale myslím, že ve srovnání s extrémní námahou můžeš v naprostém klidu předpokládat minimálně dvojnásobný čas. Je to ovšem jenom odhad. Přesnější informaci ti neumím dát a záleží také na trénovanosti organismu a na psychické zátěži.

Patrik Výborně! To mi stačí, děkuju.

Kateřina Našel jsi řešení?

Patrik Myslím, že ano. Proved' ještě jednou předstartovní kontroly, ať máme jistotu, že všechno ostatní je v pořádku. Možná odstartujeme dříve, než jsme předpokládali.

Kateřina Hned se do toho pustím. Marku, opakuj kontroly přesně podle záznamu provedených předstartovních příprav. V případě rozdílů definuj, v čem spočívají.

Mark Zahajuji sekvenci předstartovních kontrol.

Kateřina Slyšíte, Jacku? – Patrik našel řešení. Stačí vám to?

Jack Zatím je záznam příliš krátký a nekonkrétní. Pokračujte v plnění úkolu.

Kateřina (Ozvou se dvě tlumené detonace.) Marku, co se stalo?

Mark Tlak v hlavní kyslíkové nádrži klesá podle předpokládaného průběhu. Ostatní hodnoty jsou v očekávaném rozsahu. Pokračuji v opakované sekvenci předstartovních kontrol.

Kateřina (Pro sebe) Patrik... – Patriku! Patriku!! (Téměř hystericky.) Patriku!!!
(S pláčem.) Já se bojím!!

Patrik (Vchází, zasyčení dveří.)

Kateřina Patriku!!! Co se stalo?

Patrik Snad nepláčeš?

Kateřina (Snaží se pláč zvládnout.) Ale ne.

Patrik Už jsi v pořádku?

Kateřina Tohle nemůže dobře skončit, Patriku...

Patrik Slibuju, že za měsíc budeš zkoumat biologické vzorky ve své pozemské laboratoři.

Kateřina Věřím ti, Patriku. Ale já to myslím jinak. Co se stalo ?

Patrik Nejsem si úplně jistý. Marku, jaký je tlak v hlavní kyslíkové nádrži?

Mark Tlak v hlavní kyslíkové nádrži je sedmdesát osm procent.

Patrik Kateřino, neletíme spolu poprvé. Dobře víš, že před posádkou nikdy nic nezamlčuju a totéž chci od všech jejích členů.

Kateřina Patriku, věř mi prosím tě, já...

Patrik Na téhle výpravě jsme jen dva, tím spíš musíme vědět oba všechno.

Kateřina Patriku...

Patrik Ne, teď mě prosím tě nepřerušuj. Víš, že směrnice mi dovolují sdělit posádce jenom to, co uznám za vhodné. Já prostě považuju za vhodné, aby členové posádky byli seznámeni se situací co nejpodrobněji.

Kateřina Já přece chápu, že bychom oba měli vědět všechno. Ale může nastat situace, že to prostě... z nějakého závažného důvodu... není možné.

Patrik To je jen teorie. Kdyby například některý z členů posádky byl mimořádně labilní,... ale takový člověk nemá na podobné misi co dělat. Nikdy bych si ho nevybral do posádky.

Kateřina Dobře, už tě poslouchám.

Patrik Tak tedy: Existují tři možné příčiny poplachu.

Kateřina Já přece těmhle věcem nerozumím.

Patrik Není to tak složité. Mark hlásí prudký pokles tlaku v kyslíkové nádrži. Buď je to pravda a tlak skutečně klesá nebo Mark dostává chybné informace z tlakových čidel, ...

Kateřina Můžeme to změřit jinak?

Patrik V téhle lodi jde všechno přes Marka. Odjinud informace získat nemůžeme.

Kateřina Chyba tlakových čidel! Věděla jsem, že na to přijdeš!

Patrik Jsou zdvojena a neznám případ, že by obě selhala ve stejném okamžiku a obě měřila stejně chybné hodnoty.

Kateřina A třetí možnost?

Patrik Třetí možností, podle mě nejpravděpodobnější, je chyba v Markově programu.

Kateřina Patriku, já ti věřím víc než nějakému chuchvalci drátů.

Patrik Jsi hodná, ale to z tebe mluví bioložka.

Kateřina Ne Patriku. To ze mě mluví ženská.

Patrik Na naší situaci se tím ale nic nemění.

Kateřina Jaký myslíš, že je tlak kyslíku ve skutečnosti?

Patrik Myslím, že je v pořádku.

Kateřina No tak prostě normálně odstartujeme.

Patrik To je jako házet si mincí. Buď to vyjde nebo nevyjde. My musíme použít řešení, které bude jednoznačné. Na Zemi s sebou vezeme velmi cenný biologický materiál. A jde o naše životy.

Kateřina Patriku, jestli jsi přesvědčený, že je tlak v pořádku, tak je v pořádku. Nikdy jsem nezažila, že bys udělal chybu.

Patrik Každý se může zmýlit.

Kateřina Kdybys věděl, jak ráda bych ti pomohla...

Patrik Program Marka není stejný jako byl při startu. Muselo dojít k jeho změně. Markův řídicí program může být upraven ze střediska řízení letů.

Kateřina Ano.

Patrik Ale k takové změně musí být vydán náš souhlas.

Kateřina Ano.

Patrik Já jsem ten souhlas nedával, Kateřino.

Kateřina Aha. – Byl jsi zrovna venku. Teď naposled. Hned jak jsi odešel, Mark mě požádal o souhlas ke změně programu. Zrovna jsem se snažila navázat

spojení se střediskem řízení letů. Myslela jsem, že chtějí nějak vyřešit problém s komunikací, tak jsem ten souhlas dala. – Je to chyba?

Patrik Ne, udělalas dobře, jenom jsi mi o tom měla říct.

Kateřina Chtěla jsem, ale nenechal jsi mě domluvit.

Patrik Promiň.

Kateřina Ty mi odpusť.

Patrik Vypadá to, jako by komunikační kanál ve směru od nás na Zemi opravdu fungoval. Ve středisku řízení letů tedy možná o našich potížích vědí a snaží se nám změnou řídicího programu nějak pomoci.

Kateřina Poznáš v čem se změnil??

Patrik Řídicí program umožňuje vyřadit Marka. Veškerou kontrolu, analýzu situace, návrhy řešení a tak dále potom provádí superpočítač ve středisku řízení letů, navíc všechno může ještě korigovat Jack, který má k dispozici tým nejlepších vědců a na rozdíl od nás má možnost do všech procesů zasáhnout.

Kateřina Myslíš, že tvé příkazy blokuje ze Země Jack?

Patrik Ne. To určitě ne. Mark by v pravidelných intervalech hlásil, že řízení přebralo středisko řízení letů. Moje příkazy blokuje Mark. Myslím, že právě v tom spočívá provedená změna.

Kateřina Mark smí blokovat tvoje příkazy? Copak nějaká bedna drátů má větší pravomoci než velitel lodi?

Patrik Kateřino, nebudu před tebou zakrývat, co mě napadlo. Víš sama dobře, že biologické vzorky, které jsme tu našli, mají obrovskou, těžko vyčíslitelnou hodnotu.

Kateřina Samozřejmě, že to vím.

Patrik V každém případě větší cenu, než životy nás dvou.

Kateřina Patriku...

Patrik Kdyby Mark počkal, až se tak v jeho nádržích vyrovná s vnějším tlakem, a potom by odstartoval, biologický materiál se dostane na Zemi v pořádku.

Kateřina A my...

Patrik Ano.

Kateřina Patriku, slyšela jsem dvě detonace. Co se stalo?

Patrik Oba skafandry pro práci venku už byly prázdné. Jejich kyslíkové nádrže jsou konstruovány na osmdesátiprocentní tlak hlavní nádrže. Každý z nich vystačí na hodinu náročné fyzické práce. Říkala jsi, že v klidu to může být dvojnásobek.

Kateřina Ale návrat k mateřské lodi trvá tři hodiny! To nestačí... A nebo... jen pro jednoho...

Patrik Pak je tu těžký skafandr pro meziplanetární prostor. Ten má zásobu kyslíku na čtyři hodiny.

Kateřina Skafandr pro meziplanetární prostor?

Patrik Ano. Vzal jsem ho sem z mateřské lodi. Pro jistotu. Už mi rozumíš?

Kateřina Cesta k návratovému modulu trvá tři hodiny a my máme k dispozici dvakrát čtyři hodiny. Takže počkáme, až se tlak v hlavní nádrži přiblíží k nule a startujeme! Patriku, věděla jsem, že to vyřešíš!! Zbývá jen doplnit nádrže lehkých skafandrů.

Patrik Ty nádrže jsou na osmdesát procent tlaku hlavní nádrže. Plus nějaká rezerva – tu si přidá každý konstruktér. Počkal jsem, až bude hlavní nádrž přesně na osmdesáti procentech a připojil jsem lehké skafandry k

přečerpávacím ventilům. Jejich nádrže praskly jak pout'ový balónky!!
Obě!!!

Kateřina Jak to – praskly?

Patrik Prostě se roztrhly!! (Rychle se ovládne.) Promiň. Ten tlak zkrátka není osmdesátiprocentní.

Kateřina A jaký tedy je?

Patrik Nevím.

Kateřina Marku, jaký je tlak v hlavní kyslíkové nádrži?

Mark Tlak v hlavní kyslíkové nádrži je sedmdesát pět procent a stále klesá.

Patrik Opravdu nevím jak to zjistit. (Pauza.) Vypadá to, že je v pořádku.

Kateřina Co teď? Máme už jenom jeden skafandr!

Patrik Ano.

Kateřina Vrátit se může jenom jeden z nás... To znamená...

Patrik To znamená, že se roztrhly nádrže lehkých skafandrů!! Nic víc!!!

Kateřina Promiň. Jenom nahlas přemýšlím.

Patrik Existuje ještě jedno řešení. Není to standardní postup, Mark s ním tedy nepočítá a nemůže ho zablokovat.

Kateřina Opravdu?!!!

Patrik Slíbil jsem ti, že ten slepý náboj najdu. Jdu na tom pracovat.

Kateřina Můžeš ti nějak pomoci?

Patrik Můžeš. Když si odpočineš a budeš fit. Kvůli startu. Co kdybys zkusila na chvíli usnout?

Kateřina Patriku... Věřím ti. Nikomu nedůvěřuju tolik jako tobě!

Patrik (Odejde – zasyčení dveří.)

7. scéna

Kateřina (Po chvíli.) Jacku, jsem tu sama. Jacku, zmýlil jste se! Patrik našel řešení!!
Slyšíte mě?!!!

Jack Slyším. Ale roztrhly se mu nádrže lehkých skafandrů. Za to ovšem nemůže. Nepředpokládali jsme, že s sebou máte i těžký skafandr. Nemohli jsme tedy předvídat...

Kateřina Ale on si ví rady i teď! Copak jste to neslyšel? Zase je lepší, než ty vaše počítače!!

Jack Kateřino, v téhle situaci už žádné řešení neexistuje. Přesněji řečeno, v téhle situaci, POKUD BY NASTALA, už by žádné řešení neexistovalo. Ale i tak jste obstáli dobře. Oba. Náš počítač průběžně porovnával Patrikovy reakce s analýzami dvou dalších adeptů a už teď vám mohu sdělit, že Patrik dopadl nejlépe. Až se vrátí do pilotní kabiny, oba mu společně poblahopřejeme.

Kateřina Poblahopřejeme... Víte, že ho v té chvíli ztratím? Nikdy mi neodpustí, že jsem ho podvedla.

Jack Vysvětlíme mu to. Všichni stojíme za vámi.

Kateřina Jenomže vy jste na Zemi, v řídicím středisku, nehrozí vám žádné nebezpečí, v klidu si popijíte kávu a (pohrdavě) analyzujete reakce.

Jack Nemějte strach. Jsem si jistý, že to pochopí.

Kateřina Pochopí, ale neodpustí mi.

Jack Nebýt vás, nejvzdálenější a nejzajímavější mise v lidských dějinách by se zúčastnil pouze jako konzultant. Vy jste mu umožnila této misi velet. Jsem si jistý, že vám bude vděčný.

- Kateřina Jacku, jaká jsou přesná kritéria výběru? Chtěla bych se ucházet o účast v té misi.
- Jack Uvažovali jsme o vás, Kateřino. Jste nejlepší bioložka, kterou znám a navíc splňujete i všechny ostatní potřebné podmínky, ale...
- Kateřina Jaké „ale“? (Pauza.) Tak jaké „ale“ mi brání v účasti, Jacku?
- Jack Poslední slovo při výběru posádky bude mít jako velitel Patrik.
On... domnívám se... Myslím, že s vaším startem nebude souhlasit.
- Kateřina Kvůli téhle zkoušce...
- Jack Ano. Kvůli téhle zkoušce.
- Kateřina Jacku! Vy jste mě obětovali!! Od začátku jste dobře věděl, že mi to nikdy neodpustí!!! (Téměř s pláčem.) To není fér, Jacku. (Náhle prudce, s velikou energií.) To není fér!!!
- Jack Neměli jsme jinou možnost, Kateřino. Je mi to opravdu líto. Věřte mi.
Nikdy na vaši oběť nezapomenu.
- Kateřina Líto! Vám je něco líto!!! Jacku, vždyť vy... Radši už mlčte. (Ozve se stejný signál jako když Mark poprvé hlásil úbytek kyslíku.) Marku, vypni zvukovou signalizaci poplachu. (Zvuk okamžitě ztichne.) Marku definuj důvod poplachu.
- Mark V hlavní kyslíkové nádrži došlo k neočekávanému prudkému poklesu tlaku.
- Kateřina To už přece víme. – Jacku, říkal jste, že už je o všem rozhodnuto, nemohl byste tu šaškárnu konečně stopnout?
- Jack Simulace byla ukončena, Kateřino! Tohle je ostrý poplach!!!
- Kateřina Víte co, Jacku? Já už dál nehraju.
- Jack Ale tohle není hra, máte opravdu problém, okamžitě mě spojte s Patrikem!!

Kateřina Podívejte se, ujasnili jsme si, že já jsem mimo hru. Já žádné testy nepotřebuju. Mě zkrátka vynechte. Jednou už jsem vám naletěla a myslím, že toho do smrti nepřestanu litovat. Dál už nechci. Rozumíte mi? Nechci!!!

Jack Kateřino, opakuji vám, že tentokrát nejde o simulaci!!!

Kateřina Marku, sleduj tlak deset sekund a spočítej, za jak dlouho dojde k poklesu na kritickou hranici. – Tohle jste chtěl slyšet, Jacku? A teď už mi dejte pokoj.

Jack Kateřino, jste zřejmě ve velkém nebezpečí!

Kateřina Chci si před startem odpočinout. I velitel chtěl, abych se pokusila usnout.

Jack Kateřino! Kateřino!!!

Kateřina Mám pocit, že komunikační kanál přestává fungovat. Asi nebudu mít možnost s vámi dál mluvit. Ale klidně můžete zůstat na příjmu.

Mark Při současné rychlosti poklesu tlaku se za šestnáct minut vyrovná tlak v kyslíkové nádrži s tlakem vnější atmosféry.

Kateřina Šestnáct minut? – No, to jste tedy přitvrdili, Jacku!

Mark Potvrďte prosím změnu řídicího programu. Bez vašeho souhlasu nebude změna provedena.

Kateřina Ne! Bez velitele žádné další změny!! A vůbec, je to nesmysl od samého začátku. Marku, spoj mě s velitelem lodi! Patriku! Patriku slyšíš mě?

Mark Na příkaz velitele lodi dočasně blokuji dveře do pilotní kabiny.

Kateřina Cože? (Bušení do kovových dveří.) Patriku!!!... Jacku, jsem tu zamčená!!!

Jack Zamčená?

Kateřina (Strach.) Před chvílí jsme mluvili o tom, že vrátit se může jen jeden z nás a teď ten úbytek kyslíku... Patriku!!! To ne!!! Tohle přece nemůžeš!!!

Nesmíš mě tu nechat!!! Patriku, já jsem ti lhala, tlak je v pořádku!!!
PATRIKU!!!!!!! (Zoufalé údery do dveří.)

Jack Zde středisko řízení letů...

Mark K přehrání je připraven vzkaz kapitána ze záznamu.

Kateřina Vzkaz ze záznamu? Jaký vzkaz?

Mark K přehrání je připraven vzkaz kapitána ze záznamu.

Kateřina Marku, přehraj vzkaz kapitána.

Patrik Kateřino, říkal jsem ti, že existuje řešení naší situace...

Jack Kateřino, spojte mě okamžitě s velitelem! Každá sekunda je teď důležitá!!

Patrik ... a že jdu na něm pracovat. V téhle chvíli už je všechno připraveno. Oba dobře známe směrnice pro krizovou situaci. Prioritu má splnění úkolu, v našem případě přivést biologické vzorky. Teprve potom, na druhém místě důležitosti, jsou životy členů posádky.

Kateřina Patriku!! Ale tak to není, byla to jenom zkouška!!!

Patrik Pro takový případ je definované pořadí důležitosti: Na prvním místě velitel, na druhém první pilot, potom ti, kteří jsou nezbytní k dokončení úkolu, druhý pilot a tak dále, podle velikosti posádky.

Kateřina Co mi to tu povídáš?

Patrik Prvně v životě poruším závazné předpisy. Musím to udělat, protože...
Chtěl jsem Ti to říct až na Zemi... „U prvního pozemského čaje“, pamatuješ? – Vedle přetlakové komory je připravený těžký skafandr. Oblékneš si ho a stiskneš tlačítko start. Podařilo se mi obejít Marka a kyslíkovou nádrž vypustit, nemusíš se ničeho bát. Mark se postará o ostatní. Mateřskou loď bude ze Země řídit Jack. – Miluju tě, Kateřino. –
Přeju ti... bezproblémový let.

Mark Uvolňuji blokování dveří pilotní kabiny. (Zasyčení otevíraných dveří.)

Kateřina Jacku, slyšel jste to? Marku, kde je velitel? (Křičí.) Tak mluv, sakra, kde je Patrik?

Mark Velitel lodi je v přetlakové komoře.

Kateřina Bez skafandru? (Pro sebe) Ale to je nesmysl! To... (Dojde jí Patrikovo řešení.) Ne!!! To přece nemůže být pravda!!!

Mark Všechny velitelské životní funkce mají nulovou hodnotu. Podle krizového scénáře letu přebíráte velení. Gratuluji.

Kateřina Patriku! Patriku!!!... Miláčku... (Zvuk startující rakety.)

KONEC